

ITEM No. 13702/52

HUNGARY

INDUSTRY
ARMED FORCES

M.J.
27 Oct
I. - 9169

Glimpses At The Activity And Personnel Of
The Ministry For Medium-Machinery /Középgép-
ipari Minisztérium./

SOURCE MUNICH: See Item No. 12872/52

DATE OF OBSERVATION: Current.

* * *

"1952 február hó 1-vel kivált a Kohó és Gépipari Minisztériumból a Nehézfémipari Főosztály, amit Középgépipari Minisztériummá szerveztek át.

A Nehézfémipari Főosztályt évekig WELLER /fmu/ főosztályvezető irányította. WELLER-t 1951 elején leváltották és a MÁVAG Mozdony és Gépgyár vezérigazgatójává nevezték ki.

A Nehézfémipari Főosztály elnevezés éppen úgy fedőnév, mint ahogyan a Középgépipari Minisztérium neve is az. A Nehézfémipari Főosztály irányította a magyarországi haditermelést, de az óriási mértékben felfejlesztett hadiipar irányítására és összefogására a főosztály kevésnek bizonyult. Ezért szervezte át a minisztertanács minisztériummá.

A Nehézipari Főosztályt 1948 nyarán állították fel s az a minisztérium Szabadság-tér 5/6 szám alatti épületének harmadik emeletén helyezkedett el. Az ide tartozó telefonállomások majdnem mind közvetlenek és titkosak voltak, úgy hogy ha visszakérdezték a hívószámot, azt a központ nem mondotta be. A III. emelet lépcsőházából nyíló emeleti folyósóbejárat a padlótól a mennyezetig, sűrű, erős vasráccsal volt elkülönítve, amelyen jobbra, balra eltolható ugyancsak vasráccsos ajtón keresztül lehetett a főosztályba belépni. Hivatalos idő alatt a vasrács mögött ült íróasztala mellett a főosztály állandó belső eligazítója /NU/, akinek pontosan előírtak, hogy a főosztályra kiket és milyen ellenör-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

zés mellett engedhez be. Az előre bejelentett belépő kapott egy külön belépőt, amelyre percnyi pontossággal feltüntették a belépés idejét, valamint a látogatott nevét, akinek az ügy elintézése után a belépőjegyet lát-tamoznia és a látogatót személyesen az elválasztó rácshoz kellett kísérnie.

Akiknek napi látogatójegyük volt, amely nap-onkénti látogatásra jogosított, azoknak a látogatójeg-yét is alá kellett írni és lepecsételni.

A nehézipari főosztály látogatóinak legna-gyobb része világbosbordószinű hajtókás katonatiszt volt. Ezek részben fegyverszakértők, részben műszaki tisztek, részben hadmérnökök voltak. Igen gyakori volt magasrangú tisztek, tábornokok, altábornagyok látogató-sa is. 1951 tavaszán minden óvintézkedés ellenére a mi-nisztérium egyes osztályán dolgozók, sőt a nem miniszté-riumban dolgozó nem illetékes emberek megtudtak egyet-mást a Nehézfémipari osztály titkos feladatairól. Az in-formációk a Nehézfémipari dolgozók révén szivárogtak ki. Mikor a párt a sorozatos indiszkrécióról értesült, beül-tette az ÁVH polgáriruhás nyomozóit az ügyosztály külön-böző irodáiba. Ezek két hónap alatt olyan nyomozati e-redményt produkáltak, hogy ennek alapján a Főosztály kö-rülbelül 300 dolgozója közül 250-et leváltottak. Ezek közül sokan kerültek az ÁVH-ra, mint letartóztatottak. Legnagyobb része azonban meguszta azzal, hogy különböző vállalatokhoz helyezték őket. A letartóztatott és áthelyezett tisztvi-selők pótlására a vállalatoktól hoztak be új ügyintéző-ket. Ezeket előzetesen azonban a szokottnál szorgosabb ké-derezésnek vetették alá. Csaknem valamennyien tagjai vol-tak az MDP-nek.

Az ugyanakkor leváltott WELLES főosztályve-zető helyébe KÓVÁRI /György?/ fanatikus kommunista ke-rült. KÓVÁRI azelőtt a Gépipari Főosztály Műszaki Fejlesz-tési Osztályának helyettes osztályvezetője volt. Egyhe-n 6 volt a Kohó-és Gépipari Minisztérium 6. sz. pártalap-szervének agit.prop.titkára is. KÓVÁRI annyira tulbuzgó kommunista volt, hogy a 6. alapszerv pártcsoportbizalmi-jainak a párttitkár helyett adta ki utasításait. KÓVÁRI kezdeményezésére a Gépipari Főosztály több beosztottját helyezték vissza az üzemekhez, azzal az indokolással, hogy a minisztérium részére nem eléggé megbízhatóak. KÓVÁRI kényszerítette a pártcsoportbizalmiakat, hogy a főosztály minden dolgozójáról bizalmas adatokat szolgál-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

2.

tassanak neki. Besugó hálózatát a Gépipari Főosztályon művészi tökélyre emelte. KÓVÁRI ennek a tevékenységének köszönhetette, hogy a már említett "tisztogatás" után őt bízták meg a Nehézfémipari Főosztály vezetésével.

Mikor ezt a Főosztályt minisztériummá fejlesztették, akkor KÓVÁRI is átkerült az új minisztériumba főosztályvezető rangban. /KÓVÁRI kb. 32 éves, szőkés, kopaszodó, közepes magasságu és termetű, mozgékony stréber./

Egy alkalommal 1952 januárjában a főosztályon jártam és a szobában két általam nem ismert ügyintéző /NU/ egymással beszélgetett, miközben én egy harmadik ügyintézővel tárgyaltam. Nyilván azt hitték, hogy én is a főosztályon dolgozom. A két hivatalnok arról tárgyalt, hogy valakinak háladéktalanul el kell a Keletnémet Demokratikus Köztársaságba utaznia, mert amíg az új harckocsi típus egyik alkatrészének rajzát meg nem kapják, addig nem tudják az új harckocsikat összeszereltetni. Ebből a beszélgetésből arra következtettem, hogy a Nehézfémipari Főosztályon lévő és a végrehajtást is ellenőrző szovjet titkárságot azért delegálták a főosztályra, hogy koordinálják a Népi Demokratikus Köztársaságok haditermelését. Így az új harckocsi típusok rajzait nemcsak Magyarországra, hanem az összes szovjet érdekszférához tartozó országok is megkapták az azonos típusu harckocsik elkészítéséhez.

A Nehézipari Főosztály minden udvari ablakát is sűrű rács fedte. A Főosztálynak külön bizalmas iktatója volt. E bizalmas iktatóból kiadott leveleket, rajzokat, aktákat csak aláírás ellenében, a minisztériumon belüli használatra és csak nappalra adták ki. Az átvételre jogosult ügyintézőnek pontosan fel kellett tüntetnie az időpontot, ameddig az ügyirat a kezei között volt. A Nehézfémipari Főosztály minden osztályán falbaépített szekrényekben őrizték a külön miniszterhelyettesi engedéllyel a bizalmas iktatóból végleg az ügyintézőkhöz került ügyiratokat.

A Főosztályt a vidéki hadiipari gyárakkal külön géptáviró kötötte össze.

Mikor 1952 február 1-vel a Főosztályt átszervezték középgepipari minisztériummá, az új minisztérium

/more/

HUNGARY

/cont'd/

3.

külön székházba költözött. Ez az Országok Központi /később Szövetkezeti/ Hitelintézet /OKH/ voltközpon-ti székháza, BUDAPEST, V. Teleki Pál utca 7. sz. lett. Az új minisztérium vezetésével az eddigi Kohó és Gépi-pari minisztert ZSOFINYEC Mihályt bízta meg, míg a K. és G. miniszterré KOSSA Istvánt nevezték ki.

Az új minisztérium létrehozásának szükség-szerű következménye lett, hogy a Kohó és Gépipari Minisztérium minden elvi főosztálya ugyancsak ketté váljék. A Nehézfémipari Főosztály ugyanis csak iparági /operatív/ főosztály volt, amely így, mint önálló mi-nisztérium nem működhetett. Ezért az elvi főosztályon kívül azon részlegek, melyek korábban is a Nehézfémipari Főosztály megfelelő osztályaival állottak kap-csolatban, így a tervezési, munkatügyi, termelési, beru-házási, anyagellátási, műszaki, fejlesztési, ipari, nyikvántartási, gazdasági osztályrészlegek továbbá a vállalati főkönyvelőség és az ellenőrzés megfelelő részlege szintén kiváltak a Kohó és Gépipari Minisz-tériumból.

Az új minisztérium azzal kezdte meg működé-sét, hogy a rendelkezésére bocsátott minden épület ab-lakára erős vasrácsot szereltetett fel és az épület hatalmas hallaját is sinen mozgó hatalmas vasrácskeri-téssel osztotta ketté, melyet munkaidő alatt annyira tolnak szét, hogy egy személy rajta beférjen.

Az ellenőrzés itt még szigorubb, mert a Kohó és Gépipari Minisztériumban volt, a Nehézfémipari Főosztálynál. A belépő minden cso, agját, aktatáskáját is megvizsgálják, hogy nincs-e benne fegyver, robbanó-anyag, esetleg pokolgép. Annak ellenére, hogy a Középgép-ipari Minisztérium főfelügyelete alatt dolgozó vállalato-k gyártják ezeket az anyagokat, ezeknek a Középgépi-pari Minisztériumba való bevitele, még hivatalos meg-vitatás céljából is a legszigorubb tilos. A lőfegyve-rekkel és robbanóanyagokkal való kísérletek, működé-sük gyakorlati szemléltetése csak az üzemekben lehetsé-ges.

A Középgépipari Minisztérium az éberség gya-korlati alkalmazásában odáig, megy, hogy a Kohó és Gépi-pari Minisztérium üzemi konyhájáról a Középgépipari minisztérium dolgozói részére szállított ételszállító

/more/

HUNGARY

/cont'd/

4.

aluminiumból készült nagy fazekait és lábasaít a konyhafőnök és egy bizalmi jelenlétében biztonsági /Wertheim/ lakatokkal zárják el és ugyanígy az üres fazekakat is lezártan kell visszaküldeni. Ennek célja az, nehogy az étellel együtt valami nem kívánatos tárgyat csempészenek a minisztériumba, illetőleg, nehogy valami ellopott tervet, vagy rajzot ily módon hozhassák ki.

Rendkívül fontos szerepet játszik a Középgépipari Minisztériumban a szovjet titkárság. A minisztérium az ő parancsszerű utmutatása alapján és nagyon gondos ellenőrzése alatt irányítja a magyarországi hadiipar termelését és gyakorolja a főfelügyeletet a hadiipari vállalatok felett.

A Középgépipari minisztérium főfelügyelete alá azok a vállalatok tartoznak, amelyek már teljesen kész lőfegyvereket, harcokocsikat, páncélvonatokat, robbanószerkezeteket állítanak elő, tehát jellegüknél fogva a gyárból kikerülő készgyártmánynál azonnal felismerhető annak hadiipari rendeltetése. Ezeket a vállalatokat megszámozták és a hivatalos érintkezés kapcsán, ha ilyen vállalatról van szó, csak a számu vállalatról beszélnek. /Igy pl. az 1044-es számu üzem a SAJÓBÁBONY-i Robbanóanyag-töltet Gyár. A gyárat a MISKOLC-i és BUDAPEST-i gyárirodákból irányítják. A gyárat a SAJÓBÁBONY-i hegy aljába építetteék. Én magam többször láttam azt, ami a gyárból a föld színén látható, amikor a vaskohászati vállalatokat ellenőrző körutam alkalmával autóval arra mentem. Fel, egészen a hegy tetejéig magas drótkerítés tekereg. Ezen a kerítésen belül létesültek az üzemek. Kivülről két-három egyemeletes és földszintes irodaépület látható. A kerítésen belül vannak a földalatti gyártelep szellőző nyílásai. A kerítés mentén erősen felfegyverzett őrk járkálnak. A távolság miatt az őrk egyenruhájának mineműségét megállapítani nem tudom. A gyárban pisztoly, lőfegyver, /puska/ gépfegyver, nehézgéppuska, golyószóró, légvédelmi tüzérségi löveg lövedékeit, tányéraknákat, kézigránátokat, különböző kaliberű repülőbombákat töltenek meg robbanóanyagokkal.

Egy alkalommal, vidéki ellenőrző körutamról hazatérőben éppen abban az időpontban ért a gépkocsim SAJÓBÁBONY-ba, amikor a gyárban műszakváltás volt. Az országutat ellepték a munkából hazatérő munkások százai,

/more/

HUNGARY

/cont'd/

5.

ugy, hogy alig tudtunk az uton haladni. Bár tudtam, hogy a munkások honnét jönnek, az autót megállítva mégis kérdezősködtem. Bizalmatlanul néztek rám, majd úgy tettek, mintha a kérdésemet nem hallották volna.

A SAJÓBÁBONY-i Gyár testvérvállalata BALATON-FÜZPÖ-n van.

Vannak olyan gyárak, amelyeknek csak egy része tartozik a Középgépipari Minisztérium főfelügyelete alá. Ezek a gyáron belül is el vannak kerítve és számozott vállalatok, míg az üzem többi része a rendes elnevezéssel, mint nyilvános iparvállalat folytatja működését. Ilyen üzem a

DIÓSGYŐR-i DIMÁVAG Gépgyár. A gépgyár főbejáratától nem messze vannak az irodák, hatalmas gépműhely, kovácsműhely, energiatelep és még számos egyéb épület képezi a gyár nyilvános részlegét. LILLAFÜRED felé a főbejáratától mintegy kilométernyi távolságban húzódik a második magas kőkerítés, amelyen belül a föld alá a hegybe építetten rendezték be "Ázsia" és "Afrika" fedőnév alatt a számozott hadiüzemet. A második kőkerítésen belül lévő részleg tartozik a Középgépipari Minisztérium hatásköre alá, míg az első és második kőkerítés közötti gyártelepen a főfelügyeletet a Kohó-és Gépipari Minisztérium gyakorolja. Az első kerítésen belül dolgozó munkés nem lépheti át a második kőkerítés által bezárt gyártelep küszöbét. Értesülésem szerint a DIMÁVAG gépgyár "Ázsia" és "Afrika" fedőnevet viselő üzemekben a legkülönbözőbb kaliberű tüzérségi és légvédelmi lövegeket, tankokat, gépágyukat, nehézgéppuskákat állítanak elő. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a teljes tankot vagy harci kocsit és annak minden szerkezetét ott állítják elő. Pl. a MÁVAG Kohászati Üzemek ugyancsak DIÓSGYŐR-ött, kiönt egy ágyúcsőhöz szükséges különleges összetételű nemesacél anyagot és azt hőkezelési és kovácsolási eljárás után elszállítják a DIMÁVAG Gépgyár gépműhelyébe. Az anyag akkor hozzávetőleg 6 méter hosszú kb. 30 cm. átmérőjű acéltömb. Ezt az acéltömböt a gépgyár gépműhelyében órási szerszámgépekkel munkálják meg. Először a külső felületen lévő egyenetlenségeket gyalulják le, utána lakószőrülük, majd kerekre esztergálják, azután 6 méter hosz-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

6.

szuságban kifurják, végül a furat egész hosszába belemaratnak egy spirális járatot. Az így előkészített ágyucsövet azután átszállítják az "Ázsia" és "Afrika" című hadiüzembe. Ilyen szakasasmunkafolyamatokon megy át az ágyu kereke, a harckocsi egyes része, stb. Az egyes fegyverek előállításához szükséges anyagot a beérkezése után szerelik teljesen össze. Ma Magyarországon nem találunk olyan gyárat, amely ha nem is állít elő közvetlen a fegyvergyártáshoz szükséges anyagot, közvetve ne lenne valamilyen kapcsolatban a hadi termeléssel. Sokszor maga a szakmunkás, az esztergályos a lakatos, a sikköszőrös, a furós, nem is tudja, hogy az az alkatrész, amin dolgozik, milyen rendeltetésű, mert esetleg még két-három gyárban kell az illető alkatrészt szakaszosan megművelni, míg végre összeszerelés céljából a hadiüzembe kerül.

A MÁVAG Kohászati üzemek rendelkeznek egyedül olyan műhelyekkel, amelyek nemesacél előállítására képesek. /A GYŐR-i Magyar Vagon és Gépgyár jelentéktelen mennyiséget tud csak előállítani/. A MÁVAG Kohászati üzemek állítják elő az összes a löveg és puska-csővekhez szükséges nemesacélt. Ugyancsak ez az üzem szállítja azokat a különleges keménységű páncéllemez hengerléséhez szükséges alapanyagot, az u.n. "platínát" is, több mázsától több tonnasúlyú tömbekben, melyek téglalapalakokban készülnek. Ezeket a darabokat a LŐRINC-i Hengerművek 1/ - 4 cm. vastag páncéllemezekké hengerlik. Ezekből lesz utólagos megmunkálás és hőkezelés után a páncélkocsik, páncélvonatok, monitorok páncélzata.

A CSEPEL-i Autógyárvállalat gyártelepe SZIGETSZENTMIKLÓS-on, a Csepelszigeten CSEPEL-től délre mintegy 20 km.re fekszik. A vállalat orosz érdekeltségű. A vállalat vezetője BIRÓ Ferencné szovjet állampolgár. A CSEPEL Autógyárban hatalmas szerszám-gépberuházásokat foganatosítottak, és a Magyar Vagon és Gépgyár által gyártott összes tehergépkocsi típusokat 1950 májusától kezdve a CSEPEL Autógyár kezdte gyártani. A gyárban ezidőszereint 10.000 ember dolgozik. A magyarországi hadiipar fejlesztésének következtében a gyár mind kevesebb és kevesebb tehergépkocsit gyártott az üzemek és szállító vállalatok részére és mind nagyobb mértékben kezdett

/more

HUNGARY

/cont'd/

gyártani 5 tonnás katonai személyszállító tehergépkocsikat ülőkékkel, továbbá a gyors katonai hirszolgalatot teljesítő és a Néphadsereg számára szükséges valamennyi típusu gépkocsit.

A Csepel Autógyár mellett orosz katonai repülőtér van. Az Autógyártól mintegy 10 km.-re áll a LAKIHEGY-i nagyadó 320 méteres rádiótornya..

A Ganz villamossági gyárban hatalmas beruházási program keretében több új sokemeletes, közöttük egy 10 emeletes üzemházat épített. A gyár látja el az ország elektromotor szükségletének oroszánrészt, valamint a körforgógépeket is. Az UJPEST-i Magyar Brown Boveri Művek Villamossági Rt. termelése u.i. nem számottevő. A Ganz Villamossági Gyár alkalmazottainak a száma ma már meghaladja a 8.000 főt. A gyár készíti a Magyarországon gyártott összes repülőgépek elektromos berendezéseit és motorjait. Ezeket a berendezéseket és motorokat értékesülésem szerint Mátyásfüldön az Ikarus Karosszéria és Járműgyár egyik gyárrészlege szereli be a repülőgépekbe.

Jelentős hadiüzemmé fejlesztették ki a Magyar Vagon és Gépgyárat GYŐR-ött. A kommunista kormány a hatalmas beruházások kapcsán ipari kombinátot létesített és a gyárban foglalkoztatott személyek száma már 1951 év elején meghaladta a 12.000 főt. Ez a gyár vasuti Pullmann kocsikat gyárt kizárólag exportra, fontos ipari nyersanyag és valuta ellenében. Ugy tudom, hogy Lengyelország, Románia, Bulgária, továbbá Egyiptom, Brazília és Iránnak szállítja a gyár a Pullmann-kocsikat. A gyár nagyban gyártja még a vasuti teherkocsikat és elektromos targoncákat. Saját szükségletére elektrokemencéiben igen nagy szilárdságú és igen kemény ötvözetű nemesacélt állít elő, amelyeket mozgó páncélszerelvényeknél használnak fel.

A Rákosi Mátyás ipari kombinátot keresztül számos üzem tartozik a Középgépipari Minisztérium közvetlen felügyelete alá. A Rákosi Mátyás Műveket még 1949-ban /amikor a Nehézipari Minisztériumhoz került/ önálló minisztérium főosztálya szervezték át és úgy döntöttek, hogy a főosztályt magát a gyár munkásaiból és vezetőiből magában a gyárban állítják fel és működtetik, így magával a Rákosi Művekkel közvetlen kapcsolatban volt. A Rákosi Művek vezérigazgatója egyben a minisztérium főosztály vezetője is volt. BIRO Ferenc 1951-ben a Kóné

/more/

HUNGARY

/cont'd/

8.

és Gépipari Minisztériumba került miniszterhelyettesnek, 1952-ben pedig kinevezték a Középgépipari miniszter első helyettesévé. A Károsi Művek jelenlegi vezérigazgatója MEKIS János. A Rákosi Művek önálló gyárrészlegei /bár ezeket egyenként pontosan meghatározni nem tudom/ úgy értesültem pisztolyokat és kördobos katonai puskákat/ állítanak elő.

A Lampart Művek BUDAPEST, X. Gergely utca 27./ is a számozott üzemek közé tartoznak, naponta mintegy 500 revolvert, 500 normál honvédpuskát állítanak elő. Több olyan üzemről, mely a Középgépipari Minisztérium felügyelete alá tartozik és teljes egészében vagy részlegiben kész hadiipari cikkek előállításával foglalkozik beszámolni nem tudok, noha értesüléseim szerint ilyen üzem az országban több mint pl. 1.300 van.

A Középgépipari Minisztériumhoz tartozó egyes általam ismert szabály lairása:

SZATMÁRI Sándorné 1948-ban került a NIK-hez konyhavezetőnek, ahonnan 1949-ben helyezték el ugyanolyan minőségben a Nehézipari Minisztériumba. Az üzem konyhája a minisztériumnak Szabadságtér 5/6 számú épületének 8. emeletén van. Ugyanitt volt SZATMÁRI-né irodája egy hozzá beosztott adminisztratív tisztviselővel. Alája tartozott a főszakács a teljes konyhaszemélyzettel, szám szerint mintegy 20 fő. SZATMÁRI Sándorné tagja a pártnak és gazdasági munkáján kívül a Szikra könyvkiadó vállalat könyveinek terjesztéséért volt felelős. SZATMÁRI-né úgy gazdasági, mint pártmunkájánál az átlagon felüli eredményt érte el. Az üzemi konyhát az igazi háziasszony szakértelemével vezette, csak ott került megoldhatatlan feladat elé, hogy a munkavállalók által befizetett és a szakszervezet által rendelkezésre bocsátott csekély pénzből szakértelme ellenére sem tudott elfogadható minőségű és mennyiségű ebédet kihozni. Ő szervezte meg és irányította a Köhő és Gépipari Minisztériumban megrendezett könyvnapokat, ahol az előadásnál a legerőszakosabb módszereket alkalmazta a "Szikra Aktiva" hálózata, akik révén a könyveladás rekordfogalmat ért el. Ezirányu érdemeit az MDP. V. kerületi szervezete többször selyemzászlók és dicsérő oklevelek adományozásával ismerte el, mint aki a könyvnapokon a legjobb eredményt érte el.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

9.

Nyilván az előbb említett érdemei alapján esett rá a párt választása az átszervezésnél, mikor a Középgépipari Minisztériumot felállították. SZATMÁRINÉ az új minisztérium Gazdasági osztályának vezetésével bízták meg. E főosztály lényegében elvi főosztály, mely alá több osztály tartozik. SZATMÁRINÉ körülbelül 34 éves, magas, jóalakú, barna, kissé őszes, nyílttekinetű csinos nő.

SÁRI József szintén az átszervezés folytán távozott a Kohó és Gépipari Minisztériumból, ahol a főpénztárosi tisztséget viselte. Jóindulatú, csendes, szerény ember, aki bár párttag, lehetőleg kerülte, hogy a kommunisták érdekében exponálja magát. Mint párttagnak, természetesen neki is kellett pártmunkát végeznie. Az Üzemi Pártbizottság Gazdasági Bizottsága foglalkoztatta. Neki kellett a minisztériumokban a pártbélyegeket kiosztania, ezzel kapcsolatban a pénz beszédéről gondoskodnia és azzal elszámolnia. A Középgépipari Minisztériumhoz is mint főpénztáros került. SÁRI József a közepesnél valamivel alacsonyabb termetű, kissé pocakos, kerekarcú, kékszemű, barnahajú, kissé kopaszodó férfi.

DÉVÉNYI Józsefné. A Nehézfémipari Főosztály vezetőjének volt titkárnője, majd jó munkájáért, valamint a Magyar Szovjet Társaságban vezetőségi tagsági minőségében kifejtett eredményes buzgálkodásáért előadónak nevezték ki és jelenleg a harcokcsigvártást irányító csoportnál dolgozik. DÉVÉNYI-né 30 év körüli, magastermetű, sovány, gesztenyebarnahajú, kékszemű, csinos asszony. Párttag. Igen jó felfogású, férjétől, aki a MÁVAG Kohászati üzeméi számlázási osztályának vezetője, az elmúlt év végén elvált és most egyedül él. Nem meggyőződéses kommunista, csak annyit tesz, hogy karrierje ki ne csorbuljon párttisztségének hiánya miatt.

KELEMEN-né /fnu/ a Kohó és Gépipari Minisztérium Szakszervezeti Vezetőségének volt adminisztrátora és szociálpolitikai felelőse. Az ő kezébe tartozott a minisztériumi üdültetések lebonyolítása, a napközi otthonok irányítása, a szakszervezeti bélyegeknél a minisztériumokban való szétosztása. KELEMEN-né a dolgozók ügyeit nem nagyon viseli a szíven, molett, vöröshajú, közepmagas, lusta és kényelmes mozgású nő.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

10.

EVAL.COMMENT: the creation of a new ministry for medium /weight/ machinery was decided upon the beginning of Jan. 52 but the actual organisation of this ministry may have taken place later / as it is suggested in above report/.

WELLNER's name and position with the MÁVAG Mozdony és Gépgyár confirmed; his former position with the Nehézfémipari Főosztály UNCONFIRMED.

Name and position of KOSSA, ZSOFINEC, Mr. and Mrs. BIRÓ and MEKIS generally known. Other names under reference UNCONFIRMED in our files.

No confirmation available on conditions in subject ministry.

Vigilance and control measures in line with present situation in all Hungarian Offices, enterprises etc. See for background information Item No. 12882/51.

It is very likely that subject ministry has a "Soviet Secretary" owing to its great importance in war preparations. See Item No. 3516/52 on a soviet control committee with another ministry. According to Items Nos. 12899/51 and 5125/52, the SAJOBABONY-plant is one of the most important secret war factories in Hungary.

Items Nos. 1659/51 as well as 820/52 and 5634/52 contain partial confirmation on the two DIÓSGYŐR factories mentioned in above report. The "code names" Ázsia and Afrika were echoed in the emigrant press. See Item No. 10362/52 on the Csepel-truck factory which supplies large quantities of vehicles to the Hungarian Army. See Szabad Nép of 24 Aug. page 1, for a photo of the Csepel-trucks.

The close collaboration in the construction of trucks between the GYŐR-Vagon és Gépgyár and the CSEPEL-truck factory is confirmed by Items Nos. 5665 and 13451/51 as well, as by 7563 and 10044/52.

Existence of a Soviet air base next to the CSEPEL-truck factory is confirmed by Items Nos. 9794, 11401/51 and by 3761/52.

See Items Nos. 12878/51 and 7863/52 on the GYŐR-Vagon és Gépgyár supplying RR-cars to the USSR.

Items Nos. 1956, 4592, 4948 and 10773/52 reported on the war production being under way at the RM. Works.

According to Item No. 12871/52 the Ikarusz-factory of BUDAPEST is engaged in some war-production;

/more/

ITEM No. 13702/52

HUNGARY

/cont'd/

11.

above reported type of work is so far UNCONFIRMED.

Existence of a good number of secret enterprises turning out arms and ammunition /explosives/ confirmed. See Items Nos. 3164, 8622 and 10356/52. as a few characteristic examples. Item No. 12778/52 reports on a new secret war plant.

Existence of a FÜZFŐ-plant generally known.

War production at Lampart previously rumored.